

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

SSN Dariusz Kala

Protokolant Anna Janczak

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 kwietnia 2017 r.,

sprawy **A. P.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego,

z powodu kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego (PK IV2017),

od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 lutego 2015 r., sygn. akt IV K 1054/14,

p o s t a n o w i ł

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. postanowieniem z dnia 23 lutego 2015 r., sygn. akt IV K 1054/14, na podstawie art. 572 k.p.k., umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego z wniosku skazanej A. P.

Z uzasadnienia orzeczenia wynika, że Sąd dokonał zbadania możliwości połączenia kar orzeczonych następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego , sygn. IV K 327/09, z dnia 14 sierpnia 2009 r., za czyn z art. 284 § 2 k.k., popełniony w dniu 7 marca 2009 r., za który wymierzono skazanej karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, przy czym kara ta została prawomocnym

postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 19 marca 2010 r., sygn. akt XII Ko 718/10, uznana za wykonaną w całości, tj. w wymiarze miesiąca, zaś w pozostałym zakresie, tj. 5 miesięcy – została zamieniona na karę zastępczą grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych po 10 zł każda, a następnie kara ta została prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 20 stycznia 2012 r., sygn. akt XII Ko 5205/11, zamieniona na karę zastępczą 75 dni pozbawienia wolności i wykonana w całości od dnia 27 kwietnia 2012 r. do dnia 11 lipca 2012 r.;

2. Sądu Rejonowego z dnia 1 marca 2011 r., sygn. akt IV K 1211/10, za czyn z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., popełniony w okresie od 17 września 2010 r. do dnia 19 września 2010 r., za który wymierzono skazanej karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby, przy czym prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 7 czerwca 2013 r., sygn. XII Ko 1485/13, zarządzono wykonanie tej kary;

3. Sądu Rejonowego z 4 maja 2011 r., sygn. akt IV K 223/11, za czyn z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., popełniony w okresie od 7 do 11 lutego 2009 r., za który wymierzono skazanej karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby, przy czym prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 27 marca 2013 r., sygn. akt IV Ko 229/13, zarządzono wykonanie tej kary;

Jednocześnie Sąd zwrócił uwagę na wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 4 czerwca 2012 r., sygn. akt XVIII K 60/12, zmieniony częściowo przez Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 12 października 2012 r., sygn. akt II AKa 265/12, dotyczący skazania za czyn z art. 148 § 1 k.k., popełniony w dniu 28 lipca 2011 r., za który wymierzono skazanej karę 25 lat pozbawienia wolności (postanowieniem z dnia 9 lipca 2014 r., sygn. akt XVIII K 107/14, Sąd Okręgowy w W. umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w zakresie kary wymierzonej opisanym wyżej wyrokiem tego Sądu, wyłączył do odrębnego rozpoznania postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego obejmującego kary opisane w pkt 1 – 3, a innym postanowieniem z tego samego dnia stwierdził swą niewłaściwość w tym zakresie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w W.).

Zdaniem Sądu Rejonowego, czyny z pkt 1 i 3 tworzą zbieg realny i zostały popełnione zanim zapadł pierwszy z wyroków, jednak brak było przesłanki umożliwiającej połączenie orzeczonych wyrokami kar, tj. jednorodzaowości kar albo kar, podlegających połączeniu. Z uwagi na wymierzenie skazanej A. P. kary zastępczej pozbawienia wolności w miejsce kary ograniczenia wolności, wcześniej zamienionej na karę grzywny (wyrok opisany w pkt 1), brak było możliwości połączenia zastępczej kary pozbawienia wolności z karą pozbawienia wolności orzeczoną na mocy wyroku Sądu Rejonowego opisanego w pkt 3. Nie jest dopuszczalne, jak podkreślił Sąd, łączenie kary zastępczej z jakąkolwiek karą z katalogu kar z art. 32 k.k.

Postanowienie Sądu nie zostało przez żadną ze stron postępowania zaskarżone i uprawomocniło się w dniu 14 marca 2015 r.

We wniesionej na korzyść skazanej A. P. kasacji Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny podniósł zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisów prawa karnego procesowego i materialnego, a mianowicie art. 85 k.k. i art. 87 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k., polegającego na zaniechaniu orzeczenia wobec A. P. kary łącznej pozbawienia wolności i umorzeniu postępowania o wydanie wyroku łącznego na podstawie art. 572 k.p.k., podczas gdy wobec skazanej wydany został wyrok Sądu Rejonowego z dnia 14 sierpnia 2009 r., sygn. akt IV K 327/09, za czyn z art. 284 § 2 k.k., za który orzeczona została kara 6 miesięcy ograniczenia wolności, przy czym w postępowaniu wykonawczym orzeczono zastępczą karę pozbawienia wolności oraz wyrok Sądu Rejonowego z dnia 4 maja 2011 r., sygn. akt IV K 223/11, za czyn z art. 284 § 2 k.k., popełniony w okresie od 7 do 11 lutego 2009 r., za który orzeczona została kara roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat, przy czym w postępowaniu wykonawczym zarządzono jej wykonanie, a zatem brak było przeszkód do połączenia kar podlegających obligatoryjnemu łączeniu, tj. kary ograniczenia wolności oraz kary pozbawienia wolności. W konkluzji Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego okazała się zasadna. Trafnie podnosi jej Autor, że postanowienie Sądu Rejonowego w W. zapadło z rażącym naruszeniem przywołanych w kasacji przepisów.

Wszystkie wymienione i analizowane przez Sąd Rejonowy wyroki dotyczące skazanej A. P. zapadły i uprawomocniły się przed dniem 1 lipca 2015 r. Zgodnie z treścią art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 396), przesłanki łączenia kar orzeczonych w tym okresie na mocy orzeczeń, które również uprawomocniły się w tym okresie, regulują przepisy obowiązujące przed dniem 1 lipca 2015 r.

Niewątpliwie, kara zastępcza pozbawienia wolności nie podlega łączeniu z którąkolwiek z kar określonych w art. 32 k.k., jednak orzeczenie kary zastępczej nie stoi na przeszkodzie połączeniu kary ograniczenia wolności (w miejsce której orzeczono karę zastępczą) z karą pozbawienia wolności. Orzeczenie kary łącznej, zgodnie z art. 85 k.k., ma charakter obligatoryjny w przypadku realnego zbiegu przestępstw, za które orzeczono kary podlegające łączeniu. Przepis art. 87 k.k. przewiduje natomiast obligatoryjne łączenie prawomocnych kar pozbawienia wolności z karami ograniczenia wolności, przy czym możliwość łączenia tych kar nie jest uzależniona od etapu i sposobu wykonywania kar ograniczenia wolności. Taka właśnie sytuacja zaistniała w rozważanej sprawie. Pomimo orzeczenia kary zastępczej pozbawienia wolności w miejsce kary grzywny, która z kolei orzeczona została wcześniej, jako kara zastępcza w miejsce kary ograniczenia wolności, istniał obowiązek połączenia tych kar wynikający z treści art. 85 k.k. i art. 87 k.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. i orzeczenia kary łącznej. O obligatoryjności łączenia kary pozbawienia wolności z karą ograniczenia wolności, pomimo orzeczenia w miejsce kary ograniczenia wolności zastępczej kary pozbawienia wolności, wypowiedział się Sąd Najwyższy w sprawie II KK 111/13 (wyrok z dnia 24 maja 2013 r., LEX nr 1317918). W wypadku orzeczenia tego rodzaju kar podlegają one objęciem węzłem kary łącznej nawet wówczas, gdy w miejsce kary ograniczenia wolności orzeczona została kara zastępcza.

Powyższe wskazuje, że kasacja słusznie zarzuciła naruszenie wymienionych przepisów oraz że naruszenie to miało charakter rażąco i w istotny sposób wpłynęło na treść postanowienia. Dlatego Sąd Najwyższy uchylił to orzeczenie i przekazał

sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Sąd ten powinien ponownie rozważyć kwestię wydania wyroku łącznego stosując się do obowiązującego prawa i poczynionych wyżej uwag.

Mając to wszystko na uwadze orzeczono, jak na wstępie.

kc